

Specialisatieopleiding Mediation in de context van het familiebedrijf

NIEUW!

Zesdaagse specialisatieopleiding
juni 2022 - oktober 2022
Kasteel De Vanenburg, Putten.

45 PE-punten (MfN, KNB, VMN) / 12 PE-punten (EPN)

Mediation in de context van het familiebedrijf is een nieuwe specialisatie binnen mediation.

Familiebedrijven vormen een belangrijke pijler van de Nederlandse economie. Tegelijkertijd kennen familiebedrijven een uniek spanningsveld tussen en binnen de familie enerzijds en de onderneming anderzijds.

Mediation kan binnen familiebedrijven breed worden toegepast en heeft een grote toegevoegde waarde bij (het voorkomen van) conflicten binnen de familie zelf, (het voorkomen van) conflicten binnen het bestuur van het familiebedrijf, opvolging, en het (in preventieve zin) regelen van de nalatenschap. Daarnaast kan het worden ingezet ingeval een familielid met een belang en/of een rol in het bedrijf gaat scheiden of trouwen (in de laatste situatie wordt mediation ook preventief ingezet: premarital mediation) en in arbeidsconflicten binnen het bedrijf. Ook kan de situatie zich voordoen dat de mediator op semi-permanente basis functioneert als conflictmanagement officer binnen een familiebedrijf.

De opleiding

In deze zesdaagse opleiding wordt mediation bij de meest voorkomende conflicten in familiebedrijven behandeld. Daarbij wordt rekening gehouden met het bijbehorende systeem van de familie. De opleiding bevat een goede verhouding tussen theorie en praktijk en biedt veel ruimte voor interactie. Het is onder andere bedoeld als specialisatieopleiding voor MfN, ADR of IMI gecertificeerde mediators.

De opleiding wordt gegeven door experts op dit vakgebied en duurt in totaal zes dagen, verspreid over een periode van een aantal maanden.

Gerennommeerde docenten

Wij hebben zeven gerenommeerde docenten bereid gevonden om hun ervaringen en theoretische kennis op het gebied van conflicten in familiebedrijven te delen, waarmee een mooi compleet beeld ontstaat van de verschillende facetten van mediation in de context van het familiebedrijf.

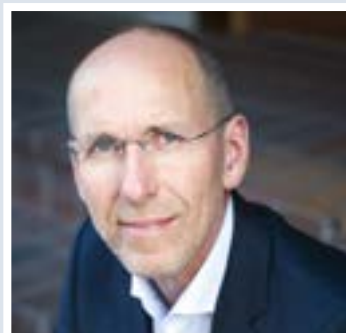
Louis Cauffman is psycholoog en bedrijfseconoom van opleiding. Hij is auteur, internationaal trainer en consultant en eigenaar van een internationaal opleidingsinstituut SOLT.E.A.M. Louis is Honorary Board Member van het Family Firm Institute (USA) en lid van het Instituut voor het Familiebedrijf België. In september 2021 verschijnt bij Routledge zijn boek “Developing and Sustaining a Successful Family Business: A Solution-Focused Guide”.

Marijke Spanjersberg is psycholoog en haar fascinatie is systeemdenken. Systeemdenken is een integrerende discipline, een manier van kijken naar delen en gehelen, naar toevalligheden en patronen, naar verstoring en herstel van evenwicht. De inzichten van het systeemdenken helpen om vanuit verschillende gezichtspunten naar een vraagstuk te kijken, om patronen bloot te leggen en om met kleine, gerichte interventies beweging te krijgen in dat wat vast zit. Marijke is telkens met volle overgave aan het werk om dat wat niet meer werkt te repareren.

Else-Marie van den Eerenbeemt is familietherapeut, specialist familieverhoudingen, docent intergenerationele familiedynamiek, publicist en onderzoeker op het gebied van de ouder-kind relatie. Ze geniet bekendheid door haar lezingen, interviews, masterclasses en workshops in Nederland en Vlaanderen, haar bijdragen aan diverse informatieve radio- en televisieprogramma's, columns en artikelen in dagbladen en (vak) tijdschriften over familiekwesaties in de levensloop.

Martin Euwema is hoogleraar Organisatiepsychologie aan de Universiteit Leuven en voorzitter van de onderzoeksgroep Arbeids- en Organisatiepsychologie en Opleidingskunde. Ook is hij co-director van het Center for Collaborative Management (KU Leuven) en verbonden aan Universiteiten in Beijing, Kopenhagen en Sevilla. Hij is betrokken bij diverse (master)opleidingen tot mediator in binnen- en buitenland. Zijn onderzoek is al vele jaren gericht op conflict en vormen van begeleiding en interventie in organisaties en ondernemende families, en de relatie met leiderschap, verandering en groepsdynamische processen. Martin adviseert en bemiddelt al ruim 30 jaar in diverse sectoren en problemen. Met Deloitte Legal begeleidt hij ondernemende families en familiebedrijven bij (preventie van) conflicten en transitie-processen en goed bestuur.

Ineke A. Koele is advocaat, belastingadviseur en conciliator voor familiebedrijven en non-profits met 30 jaar ervaring. Zij is oprichter van Koele Tax & Legal Perspecta (www.koeletaxlegal.com). Ineke helpt familiebedrijven en hun eigenaren een legacy te creëren of aan te scherpen. Dat doet ze door de visie te helpen verbreden en verduurzamen, uitzoomend van de louter fiscaal- en juridisch-technische aspecten naar de relationele en ‘navolgings’ perspectieven. Daarmee worden conflicten voorkómen in de toekomst, terwijl ondertussen ook de uitgangspunten worden veranderd (en de beste technische oplossing ook verandert). Door het transformeren van een cultuur van ‘ownership’ naar een cultuur van ‘stewardship’ worden familiebedrijven veerkrachtiger en toekomstbestendiger.

Annette M. van Riemsdijk is naast advocaat, mediator en rechter plv. onderzoekster naar vermogensovergang voor en na overlijden en een ervaren docent en intervisiebegeleider. Zij publiceert over families, familiebedrijven en mediation. Zij trainde duizenden professionals in onderhandelen, mediation en het familie(bedrijven-) recht. Ook adviseerde zij evenzoveel particulieren, familiebedrijven en (internationale) mediationproviders. Door haar inhoudelijke expertise en jarenlange ervaring loopt Van Riemsdijk steeds voorop bij nieuwe ontwikkelingen. Zo was zij (mede)oprichtster van onder andere het International Mediation Institute (IMI) en de Stichting NalatenschapsMediation (SNM). Ook startte zij met drs. Donald MacGillavry het eerste interdisciplinaire “scheidings-“kantoor in Nederland en de New Resolution Group (NRG).

Fred Schonewille is legal mediator en mediation advocate en tevens docent aan onder meer de Hoefnagels Academie. Hij werd door prof. G.P. Hoefnagels opgeleid als mediator en heeft gedurende enkele jaren met hem samengewerkt in diens praktijk die hij daarna zelfstandig heeft voortgezet. Schonewille was tot 2003 notaris en Tweede Kamerlid en was van 2004 tot 2012 als universitair docent en onderzoeker verbonden aan het Molengraaff Instituut voor Privaatrecht van de Universiteit Utrecht. In 2012 promoveerde hij aan de Universiteit Leiden. Hij past in zijn praktijk de door Hoefnagels ontwikkelde methodische mediation toe in mediations in de context van het familiebedrijf maar ook in nalatenschapsmediation, *premarital mediation* en scheidingsmediation. Schonewille is als ondernemer mede-initiatiefnemer en -eigenaar van het internet platform AllesOverErven.nl, vicevoorzitter van de stichting ACB mediation voor het familiebedrijf, hoofdredacteur van het door hem geïnitieerde tijdschrift Nederlandse Mediation en ook hoofdredacteur van Tijdschrift Conflict hantering.

Doelgroep

Mediators met ervaring in familiemediation of zakelijke mediation die graag nieuw terrein willen ontginnen. Zij krijgen meer inzicht, kennis en ervaring op het gebied van mediation in het familiebedrijf. Voor mediators specifiek geldt dat ze na de opleiding een assessment kunnen doen om in het register voor FB-mediators opgenomen te worden en de titel Gecertificeerd FB-mediator te mogen voeren.

Advocaten, notarissen, fiscalisten, accountants, rentmeesters

krijgen meer inzicht in waar conflicten en belangenverstremelingen in familiebedrijven vandaan komen en dat je deze conflicten kunt oplossen al dan niet met behulp van inschakeling van een FB-mediator.

Familiebedrijven en mensen die zelf lid zijn van een familie met een familiebedrijf

krijgen meer inzicht in negatieve patronen binnen familiebedrijven die vrij hardnekkig kunnen zijn. Er wordt vooral veel over, maar niet mét elkaar gepraat. Je hebt inzicht nodig om patronen te kunnen doorbreken. Je leert een oplossing vinden, ook door er iemand bij te vragen (dit hoeft geen mediator te zijn) om zo met elkaar een goed gesprek te kunnen voeren.

LEERDOEL

Na afloop van de specialisatieopleiding

- Bent u op de hoogte van de transformatieve processen in familiebedrijven.
- Kent u de basiswetten van werken met het familiesysteem.
- Kunt u oplossingsgericht werken in familiebedrijven.
- Kent u de contextuele benadering binnen het familiebedrijf.
- Weet u hoe u mediation kunt toepassen binnen familiebedrijven, zowel qua methode als proces(inrichting) en praktijk.
- Bent u op de hoogte van de aspecten van werken met de adviseurs van de familie en het familiebedrijf, kent u de valkuilen en de voordelen.
- Beschikt u over specifieke vaardigheden om als procesregisseur op te treden in mediation in de context van familiebedrijven.

Inhoudelijk

Dag 1

*Mediation in de context van het familiebedrijf -
door Fred Schonewille.*

*Transformatieve processen in familiebedrijven
door Martin Euwema.*

Hierbij ligt de nadruk op het familiale, en iets minder op het bedrijf, en de dynamieken daar. Op basis van de Socio-Emotional Wealth Theory worden de verschillen tussen Family en Non Family business besproken en wordt er ingegaan op veel voorkomende en conflict-gevoelige thema's, zoals opvolging, familieleden in het bedrijf, botsing van waarden en visie, dominantie van pater (of mater) familias; verwarring tussen familie- en professionele rol, en ethische dilemma's, bijvoorbeeld rond financiën en incompetenties. In dit kader komen theoretische principes aan de orde over groepsdynamica, teamconflicten en hoe een conflict-positief klimaat te bevorderen.

Dag 2

*Oplossingsgericht werken in familiebedrijven
door Louis Cauffman.*

Oplossingsgericht werken (OGW) is een evidence-based methodologie die uit psychotherapie en coaching komt en met die achtergrond een uitstekend instrumentarium vormt in ondersteuning bij de complexe opdracht die mediation is. Vanuit een OGW standpunt kunnen partijen enkel een conflict hebben als ze iets gemeenschappelijks hebben. Dat is het vertrekpunt van OGW mediation. Topics die aan de orde komen: de drie mandaten: leider, manager en coach; wat werkt altijd in goede mediation; de vijf stappen-dans van de oplossingsgerichte mediator; minimax: minimale inspanningen met maximale uitkomsten.

Dag 3

Werken met het familiesysteem door Marijke Spanjersberg.

Een familiebedrijf bestaat uit een familiesysteem en een bedrijfssysteem. Beide zijn op te vatten als een geheel, een Gestalt, met eigen regels, verhoudingen en dynamieken. Hoe verhouden die twee systemen zich tot elkaar en welk repertoire kun je inzetten als het ergens gaat schuren? Voor een antwoord op deze vraag kunt u terecht bij de gezins- en relatietherapie, ook wel systeemtherapie genoemd.

Het vertrekpunt is dat gedrag altijd wederkerig is en dat een probleem altijd aan meerdere mensen vastzit: *it's not personal, it's the system*. Het systeemtherapeutisch domein omvat grondhouding, theoretische concepten en praktisch repertoire. Alle drie komen op deze dag aan bod. Onderwerpen die behandeld worden zijn meervoudige partijdigheid vanuit systeemperspectief, circulaire causaliteit, paradoxen en triades. Tijdens het praktische onderdeel komen de triade-analyse, de circulaire vraag en diverse reframingstechnieken aan bod zodat de deelnemers aan het einde van de dag voldoende in handen hebben om zelf met dit gedachtengoed aan de slag te kunnen in eigen vraagstukken.

Dag 5

De toepassing van mediation binnen familiebedrijven: methode, proces(inrichting) en praktijk door Annette van Riemsdijk en Fred Schonewille.

Naast kennis en inzicht bij een conflict binnen een familiebedrijf, is er ook een methodiek nodig om het conflict op te kunnen diagnosticeren en op te kunnen lossen. Een mediator fungeert als *“trusted third person”* binnen een familiebedrijf en werkt naar een doel toe – de oplossing van het conflict of het weer in evenwicht brengen van belangen. Door daar een plan voor te maken, kan er ook telkens getoetst worden of het doel dichterbij komt. Dit gaat niet op gevoel. Er is kennis over het inrichten van processen voor nodig.

Hoe wordt er bijvoorbeeld gezorgd voor een goede samenwerking met adviseurs die reeds bij het familiebedrijf betrokken zijn? En hoe te handelen als er binnen het familiebedrijf sprake is van een arbeidsconflict en de desbetreffende werknemer ook onderdeel is van de familie? Mogelijk zijn er dan raakvlakken met opvolgingskwesties. En wat is de juiste aanpak ingeval van disfunctionele communicatie in het familiesysteem?

Besproken wordt ook welke vaardigheden en technieken in bepaalde situaties juist wel of niet werken. Tijdens de rollenspellen met acteurs worden er verschillende casusposities met elkaar geoefend.

Dag 4

De kracht en de kwetsbaarheid van familiebedrijven door Else-Marie van den Eerenbeemt. Mediation in de context van het familiebedrijf - II door Fred Schonewille.

Familiebedrijven bevinden zich in een domein waarbij de continuïteit, innovatieve veerkracht, motivatie en verbondenheid tussen de generaties core business is. Dat maakt dat familiebedrijven vaak generaties lang de ruggengraat van de Nederlandse economie vormen. Het samenspel van loyaliteiten, opgebouwde expertise en flexibiliteit binnen de familiale context vormen de motor voor de duurzaamheid van het bedrijf. Naast de kracht van de gedeelde familiegeschiedenis kunnen familieproblemen cruciaal zijn voor het al of niet voortbestaan van het bedrijf: de opvolgingskwestie, botsingen tussen verticale en horizontale loyaliteit, geheimen, mythen en opdrachten binnen het gedeelde erfgoed.

Dag 6

Werken met de adviseurs van de familie en het familiebedrijf door Ineke Koele. Mediation in de context van het familiebedrijf - III door Fred Schonewille.

Adviesrelaties zijn traditioneel en juridisch gebaseerd op geheimhouding en belangenbehartiging. Maar al te vaak zijn die belangen nog gefocust op privacy en controle, terwijl uit talloze internationale onderzoeken is gebleken dat voor een duurzaam familiebedrijf de focus juist behoort te liggen op (gedoseerde) transparantie en *stewardship*. Voor een gezond familiebedrijvensysteem is het daarom noodzakelijk om (adviseurs van) familiebedrijven te coachen in een duurzamer perspectief.

Deze unieke gespecialiseerde zesdaagse opleiding voor FB-mediators is ontwikkeld en wordt u aangeboden door de stichting ACB mediation

Mediation voor het familiebedrijf

Opleidingsprogramma 2022

Dag 1

Woensdag 1 juni:

09.30 - 21.00 uur

Introductie

Mediation in de context van het familiebedrijf - I
(Fred Schonewille)

Transformatieve processen in familiebedrijven
(Martin Euwema))

Dag 2

Donderdag 7 juli:

09.30 - 18.30 uur

Oplossingsgericht werken in familiebedrijven
(Louis Cauffman)

Dag 3

Vrijdag 8 juli:

09.30 - 18.30 uur

Werken met het familiesysteem
(Marijke Spanjersberg)

Dag 4

Woensdag 7 september:

09.30 - 21.00 uur

De kracht en de kwetsbaarheid van familiebedrijven
(Else-Marie van den Eerenbeemt)

Mediation in de context van het familiebedrijf - II
(Fred Schonewille)

Dag 5

Vrijdag 30 september:

09.30 - 21.00 uur

De toepassing van mediation binnen
familiebedrijven: methode, proces(inrichting)
en praktijk

(Annette van Riemsdijk/Fred Schonewille)

Dag 6

Woensdag 12 oktober:

09.30 - 18.30 uur

Werken met de adviseurs van de familie en
het familiebedrijf (Ineke Koele)

Wrap up van de opleiding en afronding;
uitreiking certificaten
(Fred Schonewille)

Locatie: Kasteel De Vanenburg Putten

Kasteel De Vanenburg in Putten. Een historisch landgoed in het midden van het land, gelegen op de bosrijke Veluwe met alle gewenste voorzieningen en een team met een groot hart voor gastheerschap.

Overnachtingen voor of na opleidingsdagen zijn facultatief.

www.vanenburg.nl

Maximum aantal deelnemers: 16

Opleidingspunten:

Punten: 45

Punten: 12

Punten: 45

Punten: 45

Cursusprijs: €4.995,- excl. btw

Inbegrepen zijn lunch, diner, literatuur en cursusmateriaal.

Overnachtingen zijn optioneel en niet inbegrepen in de cursusprijs.

Contact en inschrijven:

Hoefnagels Academie:

info@hoefnagelsacademie.nl | 06-42170211 (Opleidingsmanager Pauline Schonewille)

ACB Mediation voor het familiebedrijf

Sarphatistraat 370 1018 GW Amsterdam

info@acbmediation.nl www.acbmediation.nl

Klik op deze [link](#) voor meer informatie over onze opleidingen en het inschrijfformulier voor de zesdaagse opleiding

Toelatingseisen

De deelnemers hebben een WO werk- en denkniveau.

Acteurs

Tijdens de opleidingsdagen worden de onderwerpen mede inzichtelijk gemaakt door middel van rollenspellen. Hierbij wordt in een aantal gevallen gebruik gemaakt van professionele acteurs.

Zij zijn allen zeer ervaren en zorgen voor een realistische vertaling van de praktijk waardoor de deelnemers de geleerde vaardigheden en kennis uitvoerig leren toepassen.

Literatuuroverzicht

Voor en tijdens de opleiding ontvangt u de volgende literatuur:

- De Gouden Rugzak, Raimund Kamp, Marijke Kuijpers en Ad Kill
- Developing and Sustaining a Successful Family Business: A Solution-Focused Guide, Louis Cauffman
- Borrowed from your Grandchildren, Dennis T. Jaffe

Eindtermen

Als een cursist na afronding van de opleiding de titel 'Gecertificeerd FB-mediator' wil voeren dan moet hij/zij:

- als mediator in het MfN- of ADR-register staan ingeschreven;
- een mondeling vaardighedenassessment met goed gevolg hebben afgelegd (hier zullen kosten voor in rekening worden gebracht).

Vervolgens kan hij/zij dan worden opgenomen in het Register voor FB-mediators.

Dit register wordt aangehouden door de stichting ACB Mediation voor het familiebedrijf.